

ชื่อภาคนิพนธ์ : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกน้ำบริโภคของแม่บ้านในเขตเทศบาล
เมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

ชื่อผู้เขียน : ร.ต.อ.บุญส่ง ยิ่งใหญ่

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนสังคม)

ปีการศึกษา : 2544

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับพฤติกรรมการเลือกน้ำบริโภคของแม่บ้าน 2) ระดับความรู้ของแม่บ้านเกี่ยวกับการเลือกน้ำบริโภคที่สะอาด 3) ทักษะของแม่บ้านต่อการเลือกน้ำบริโภคที่สะอาด 4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกน้ำบริโภคของแม่บ้านในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ความรู้เกี่ยวกับน้ำบริโภคที่ถูกหลักสุขาภิบาล การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับน้ำบริโภค และทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคน้ำที่สะอาดโดยการสุ่มสัมภาษณ์แม่บ้านตัวอย่าง จำนวน 275 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและ t-test

ผลจากการศึกษาพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 28-47 ปี อาชีพหลักเป็นแม่บ้าน ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกอาศัยอยู่ในครอบครัวประมาณ 4-6 คน รายได้ของครอบครัวมีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน บริโภคน้ำประปาจ่ายค่าน้ำบริโภคไม่เกิน 200 บาท ได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์
2. ความรู้ของแม่บ้านเกี่ยวกับการเลือกน้ำบริโภคที่สะอาด อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 76.4) รองลงมาได้แก่ระดับสูงและระดับต่ำ (ร้อยละ 12.0 และ 11.6 ตามลำดับ)
3. แม่บ้านเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 92.0) มีทัศนคติต่อการเลือกน้ำบริโภคที่สะอาดในระดับที่ไม่แน่ใจ
4. พฤติกรรมการเลือกน้ำบริโภคอยู่ในระดับ ปานกลาง (ร้อยละ 66.2) รองลงมา มีพฤติกรรมในการเลือกน้ำบริโภคในระดับสูงและในระดับต่ำ (ร้อยละ 20.3 และ 13.5 ตามลำดับ)

5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกน้ำบริโภคของแม่บ้าน พบว่า อายุ อาชีพ และการรับรู้ข่าวสารมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกน้ำบริโภค ส่วนรายได้ต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ความรู้เกี่ยวกับน้ำบริโภคที่ถูกหลักสุขาภิบาลและทัศนคติต่อการเลือกน้ำบริโภคที่สะอาด ไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกน้ำบริโภคของแม่บ้านแต่อย่างใด

6. ข้อเสนอแนะ แหล่งน้ำที่ประชาชนบริโภคส่วนใหญ่บริโภคน้ำประปาซึ่งในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ ได้มีการประกาศเป็นประปาดื่มได้แล้ว ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนในการเลือกน้ำดื่มที่สะอาดถูกหลักสุขาภิบาล รวมถึงมีการขยายระบบประปา ให้ครอบคลุมทุกหลังคาเรือน ปรับปรุงการจ่ายน้ำให้สม่ำเสมอและมีการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพน้ำประปา หรือน้ำดื่มที่จำหน่ายในท้องตลาดอย่างสม่ำเสมอ ควรมีบทลงโทษกับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนทั่วไปและในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ มีน้ำบริโภคที่สะอาด มีคุณภาพ ประหยัด ถูกหลักสุขาภิบาลจะส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพและมีคุณภาพที่ดีขึ้นด้วย

Title of Research Paper : Factors influencing Housewives' Behavior in Choosing Drinking Water in Warinchumrab Municipal Area, Warinchumrab District, Ubonrachathani Province

Author : Pol.Capt. Boonsong Yingyai

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2001

This research aimed to 1) examine the level of behavior in choosing drinking water of the housewives; 2) examine the level of knowledge in choosing safe drinking water; 3) investigate the attitude of the housewives towards choosing safe drinking water; and 4) determine factors influencing behavior of the housewives in choosing drinking water in Warinchumrab municipal area, Warinchumrab district, Ubonrachathani province, including age, occupation, educational level, monthly income, number of family's member, knowledge about sanitary drinking water, perception of drinking water information, and attitude towards drinking safe water. Interview sampling was made among 275 housewives. The data was statistical analyzed by percentage, mean, standard deviation, one-way analysis if variance, and t-test. The result showed that:

1. The samples were between 28 – 47 years of age. Main occupation was housewives. Their educational attainment was at primary school level. The number of family member was about 4 – 6 people. Family income was less than 10,000 Baht per month, and they paid not more than 200 Bahts for drinking water. Information on drinking water was received through television.

2. About 76.4 % of these housewives had moderate level of knowledge about choosing safe drinking water, followed by high (12.0 %) and low (11.6 %) levels.

3. Almost all (92.0 %) had uncertain level of attitude towards choosing safe drinking water.

4. About 66.2 % had moderate level of behavior regarding choosing drinking water, followed by high (20.3 %) and low (13.5 %) levels.

5. It was found that age, occupation and perception of information are factors influencing behavior in choosing drinking water. Whereas monthly income, number of family's member, knowledge about sanitary drinking water, and attitude towards choosing safe drinking water had no influence upon behavior in choosing drinking water.

6. Recommendations: Water supply is the major source of drinking water. In Warinchumrab municipal area, the water supply was announced as "Drinking Water Supply". Thus it is important to inform and educate the people how to choose sanitary drinking water. The water supply system should be expanded to cover every household, and the water should be regularly distributed. Public water supply and drinking water sold in the market should be regularly inspected for quality control. Importantly, punishment was made strictly to those failed to practice the law. Hence, the general people and the people in Warinchumrab municipal area would have sanitary, safe, good quality, and save drinking water which consequently bring about good health and quality of life of the people.